

In memoriam

Luc Vankrunkelsven

Luc werd geboren in Diest op 21 mei 1956. Zij ouders Maurice Vankrunkelsven en Emma Van Hacht hadden reeds vier kinderen Agnes, Louis, Marc en Jef. Na Luc volgde nog zijn jongere zus Ann. Vader Maurice was dierenarts en was in die functie verbonden met de abdijhoeve in Averbode. Als kleine jongen vergezelde Luc zijn vader vaak naar Averbode. Soms ontmoette hij op de boerderij de toenmalige cellier Donatiaan De Clerck, die hem steeds vriendelijk begroette. Het was zijn eerste contact met de abdij.

Zijn humaniora begon hij in het Sint-Jan Berchmanscollege in Diest en vervolgde ze in het Montfortcollege in Rotselaar. Daar heb ik Luc leren kennen. Reeds toen was hij een gedreven natuurliefhebber en kende hij planten en dieren. Hij was lid van de natuurvereniging De Wielewaal en was reeds conservator van een klein natuurgebied in Schaffen. Hij was niet alleen geboeid door de verbondenheid met de schepping maar hij was ook een Godzoeker. Hij kwam daar voor uit. Figuren als Sint-Franciscus en Mahatma Gandhi boeiden hem. Ook de puurheid en authenticiteit van de Braziliaanse indianen spraken hem aan. In het college organiseerde hij gebedsmomenten en gespreksavonden, die wekelijks een 15 à 20 leerlingen aantrokken, tot

grote verwondering van de paters. Voor hem zelf werd het duidelijk wat hij met zijn leven wilde: een leven van actie en contemplatie, van strijd en inkeer. Zo ging hij op zoek naar verschillende vormen van religieus leven. Na een klasbezoek aan de abdij van Park, waar ze werden rondgeleid door de toenmalige archivaris, ging zijn interesse uit naar de norbertijnen.

Dat alles voerde hem, en dankzij hem ook mijzelf, naar de abdij van Averbode. Op 28 augustus werd hij ingekleed samen met Erik Schaefer en Marc Fierens en op 28 augustus 1976 deed hij zijn eerste professie. Tijdens zijn opleiding bleef Luc geëngageerd in de natuurverenigingen. Bovendien was hij ook actief in Shekina, de toenmalige jongerenbeweging van de streek, waarin ook cfr. Huub Gerits actief was als jongerenpastor.

Na zijn derde jaar theologie in Agripa werd Luc op 30 oktober 1980 diaken gewijd door Mgr. Schoenmaeckers. Daarna heeft hij er be-

wust voor gekozen om zich geen priester te laten wijden. Zijn diaconaat wilde hij invullen als een dienst aan armen en een strijd tegen onrechtvaardigheid. Dit werd concreet tijdens zijn burgerdienst als medewerker van Buurthuis 't Schijnpoot in Antwerpen. Vrij snel werd het voor hem duidelijk dat het niet volstaat om ar-

men concreet bij te staan, maar dat echte solidariteit met armen veel verder moet gaan.

Bij het lezen van de parabel van de barmhartige Samaritaan maakte hij de volgende bedenking: "Als religieuzen stellen we ons meestal op als de barmhartige Samaritaan, die de slachtoffers verzorgt. Maar wat zou die Samaritaan gedaan hebben als hij een uurtje vroeger aankwam en de rovers de man zag aftroeven? Moeten wij als religieuzen niet daar zijn waar beslist en vernietigd wordt. Vraagt dat geen politiek engagement?" Dat was de reden waarom hij zich, al was het voor een korte periode, politiek engageerde bij de partij van de groenen Agalev. In 1994 werd hij als onafhankelijke verkozen als eerste opvolger van Magda Aelvoet in het Europees Parlement. Dit leidde tot een controverse met abt Ulrik Geniets. Luc vond dat geloof en politiek samengaan en deelde de overtuiging

van Gandhi dat zij die beweren dat religie niets met politiek te maken heeft, niet weten wat religie is. Hij schreef er een boek over *Stroom Onderstroom Tegenstroom. Op de breuklijnen van geloof en politiek* (1996).

Als medewerker (1983-1987) en als directeur (1987-1992) van het Bezinningscentrum van de abdij nam hij tal van nieuwe initiatieven. Vele van die initiatieven kregen een degelijke opvolging of groeiden uit tot organisaties. Zo lag hij mee aan de basis van het jaarlijkse abdijskamp voor jongeren, de fiësta, de gespreksgroepen rond misbruik en incest, de gespreksgroepen rond homoseksualiteit en aidspatiënten, het Overleg Ethisch Vermogensbeheer Religieuzen (Oever) intussen geïntegreerd in Hefboom, de jaarlijkse vastenweekends rond M. Gandhi.

Van 1985 tot 1990 werkte Luc mee aan de jaarlijkse Vredesdienst in de abdijskerk. In 1986 maakte hij deel uit van de missie van Getuigen voor vrede naar de Verenigde Staten om er in dialoog te gaan over de oorlogen in Centraal-Amerika. Van 1988 tot 1990 was hij medewerker van Pax Christi Vlaanderen. Luc werd ook lid van meerdere werkgroepen: Werkgroep Bevrijdingstheologie Vlaanderen, Priesters en religieuzen voor gerechtigheid en vrede en Conciliair proces voor gerechtigheid en vrede en heelheid van de schepping. In 1983 stelde hij de vertaling van het werk van bevrijdingstheoloog Leonardo Boff voor in het bijzijn van Dom Helder Camara.

Geïnspireerd door de zangweken met de priester en Europarlementariër Herman Verbeek bracht Luc kleine boeren in dialoog met mensen voor wie natuur en milieu belangrijk zijn. Zo richtte hij in 1990 Wervel op, de

'Werkgroep voor een Rechtvaardige en Verantwoorde Landbouw'. Vanaf dan heeft hij zich voor Wervel ingezet als werknemer tot 2021 en na zijn pensionering als vrijwilliger. Steeds was het zijn grote gedrevenheid te werken aan de bewustwording van de noodzaak van een agro-ecologische transitie in Noord en Zuid.

In 1992 verhuisde hij naar Brussel en sloot er aan bij de Beweging Missionair Engagement, een gemeenschap van mensen die de solidariteit met de armen en de opstanding van de lijdende mens centraal stelt. Luc vindt er ook een thuis in de Goede Bijstandsgemeenschap, de parochie van pastoor Johnny De Mot. Vanaf 2008 woonde hij er in de Hooikaai, waar hij samen met de bewoners van het binnenerf een gemeenschap vormde.

Plechtige professie, 1979

Luc voelde zich sterk geïnspireerd door de verbondenheid van de indianen met de natuur. In een artikel dat hij schreef in 1979 citeerde hij de bekende woorden van Seattle, het opperhoofd van de stam van Duwanish-indianen: "Wat er met de aarde gebeurt, gebeurt ook met de kinderen van de aarde". Luc voegde eraan toe: "Zijn woorden klagen de blanke man aan, wiens honger de aarde zal kaalvreten en slechts een woestijn zal achterlaten". Ik herinner mij nog goed de eerste preek van Luc als diaken in de abdijkerk in 1980. Hij begon zijn preek met het aantal bomen die per minuut werden gekapt in het Amazonewoud. Brazilië lag hem altijd nauw aan het hart, maar het was pas in 2000 dat hij voor zes maanden naar Brazilië trok. Voortaan zou hij er ieder jaar een periode doorbrengen en er werken.

In 2003 werd Luc medewerker van Fetraf, de nationale vereniging van familiale landbouwers in Brazilië. Hij onderhield nauwe contacten met de Guariní-indianen die hij ondersteunde in hun zoektocht om hun identiteit te herontdekken en beleven. Hij streed tegen de ontbossing van het Amazonegebied en

tegen de vernietiging van het ecosysteem in het immense savannegebied van de Cerrado. Hij is trouwens één van de eersten om de problematiek van de Cerrado voor een breed publiek bekend te maken. Hierbij legde hij verbanden tussen armoede en kapitalisme, de ondergang van de inheemse culturen en de monocultuur van soja en maïs met het

overmatig gebruik van pesticiden, tussen het overleven van de kleine boeren en de klimaatverandering. In dit alles maakte hij ook de band duidelijk tussen Europa en Brazilië.

In ons land was hij bovendien actief als lid van de stuurgroep van Eokerk sinds de oprichting in 2005, als lid van de raad van bestuur van Oxfam-Wereldwinkel Brussel sedert 2014 en als ambassadeur van de beweging Grootouders voor het Klimaat sedert 2019.

Aan zijn jeugdige inspiratie is hij altijd trouw gebleven, hij heeft ze steeds verder gestalte gegeven en uitgebouwd samen met vele anderen. Luc had het charisma om te organiseren en vooral om mensen te verbinden, te inspireren, te motiveren en te enthousiasmeren voor zijn zaak. Zo is hij een pionier geworden. Want de thema's die hem dierbaar waren en waarvoor hij zich heeft ingezet werden pas veel later actueel: sociale onrechtvaardigheid, vrede, natuurbewoud, landbouw en ecologie, klimaatverandering, voedselproblematiek, bekommernis om spirituele bronnen.

Luc was een gedreven activist. Voortdurend was hij onderweg in Vlaanderen, Nederland en Brazilië, met het openbaar vervoer en met zijn plooi fiets, op weg om conferenties te geven en deel te nemen aan acties en manifestaties. Daarnaast schreef hij een vijftiental boeken, artikels, opiniestukken en gaf hij geregeld interviews. Meerdere boeken werden ook in het Portugees vertaald. Zoals David tegen Goliath heeft hij moedig gestreden tegen grote machtsblokken, structuren, overheden en multinationals. Maar het was geen plat activisme.

De inzet van Luc werd gedragen door zijn roeping en zending als religieus, als kloosterling. Hij deed alles vanuit een innerlijke verbondenheid met het grote mysterie dat God is. Zoals hij het uitdrukte: "Ik ben een man van de Kerk die actief is in de samenleving." en "Strijd zonder innerlijkheid loopt dood." Hij was een contemplatief, trouw aan het gebed en de stilte. Hij sprak er niet over. Hij was trouwens zeer huiverig voor het ondoordachte gebruik van de naam van God. Getuige hiervan zijn boek *Het bidt in mij. Gebeden zonder 'Heer'* (1993), gebeden geschreven los van de traditionele godsbeelden.

In zijn radicaliteit spaarde Luc zijn kritiek niet, voor niemand, en al was hij zeer communicatief, als het om hemzelf ging, was hij gesloten. Dat maakte hem niet altijd gemakkelijk in de omgang. Hij was echter altijd gevoelig voor het concrete leed van mensen en hij aarzelde niet om mensen bij te staan van

wie hij wist dat ze het moeilijk hadden. Velen zijn hem dankbaar voor het luisterend oor en voor de moed en de troost die zij van hem ontvingen.

De abdij is altijd zijn thuis geweest en gebleven. Zoveel hij kon, was hij er in de weekends. "De abdij van Averbode blijft voor mij een heilige plek en ik hou er van de medebroeders. Het blijft een ankerplaats, mijn thuis tussen en ondanks al mijn omzwervingen", schreef hij.

De laatste jaren ging de gezondheid van Luc achteruit. In 2020 kreeg hij een ernstige Covid-infectie en vorig jaar werd bij hem ALS vastgesteld. De snelle aftakeling heeft hij moedig gedragen en met veel doorzetting zette hij zijn activiteiten verder. Zijn laatste krachten heeft hij gegeven aan zijn projecten in Brazilië. Zijn trouwe vrienden Herman en Siska maakten het mogelijk dat hij nog naar Brazilië kon reizen. Hij deed een boekvoorstelling op de

Conventswandeling Hoge Venen, 23 februari 2009

Belgische ambassade in aanwezigheid van de ambassadeur. Er waren de boekvoorstellingen in enkele universiteiten. Hij had een ontmoeting met bevrijdingstheologen Marcello Barros en Eduardo Hoornaert. Ook bezocht hij de Guaríní-indianen. Na twee weken echter was Luc uitgeput en aan het einde van zijn krachten. Hij werd opgenomen in het Hospital Unimed Chapecó in Chapecó. Herman en Siska, samen met enkele andere vrienden van Luc, hebben hem daar dag en nacht bijgestaan. De medebroeders Jan Eygenraam en Peter Kastekkere reisden naar Chapecó en hebben de laatste uren bij Luc gewaakt.

Op 15 september 2023, de dag dat hij naar huis zou terugkeren, is hij naar zijn echte thuis vertrokken, naar de God van alle leven, die hij heel zijn leven gezocht en gediend heeft. Na de overbrenging van zijn lichaam vierden we de uitvaart en de begrafenis in de abdij op 6 oktober 2023.

Het levenswerk van Luc opent ons de ogen en roept ons op tot verdieping, verbondenheid en verantwoordelijkheid.

Abt Marc Fierens

Op de Belgische ambassade te Brasilia, met ambassadeur Peter Claes, communicatie verantwoordelijke Dinah Opoczynski en de adjunct van de ambassadeur François Moureau, 18 augustus 2023.